

Концептот „слободен софтвер“ и Македонија

Предавање за семинарот
„Новинарите и предизвиците што ги носи
информатичкото општество“

Охрид, 15. ноември 2003

Данко Илиќ
„Слободен софтвер Македонија“

www.slobodensoftver.org.mk

info@slobodensoftver.org.mk

Што е слободен софтвер?

ИЛИ

**Зошто Слободен софтвер Македонија има
преведено 60000 програмски изрази на
македонски, а Микрософт-Македонија
речиси ништо?**

Слободен софтвер: 4 слободи

- Слобода да се користи програмата за било која цел
  - Слобода да се проучува како програмата работи, и таа да се адаптира. Пристапот кон **изворниот код** е предуслов за ова.
  - Слобода да се редистрибуираат копии од софтверот.
  - Слобода да се унапредува програмата, и јавно да се објавуваат промените. Пристапот кон **изворниот код** е предуслов за ова.
-
-

Концепција која функционира

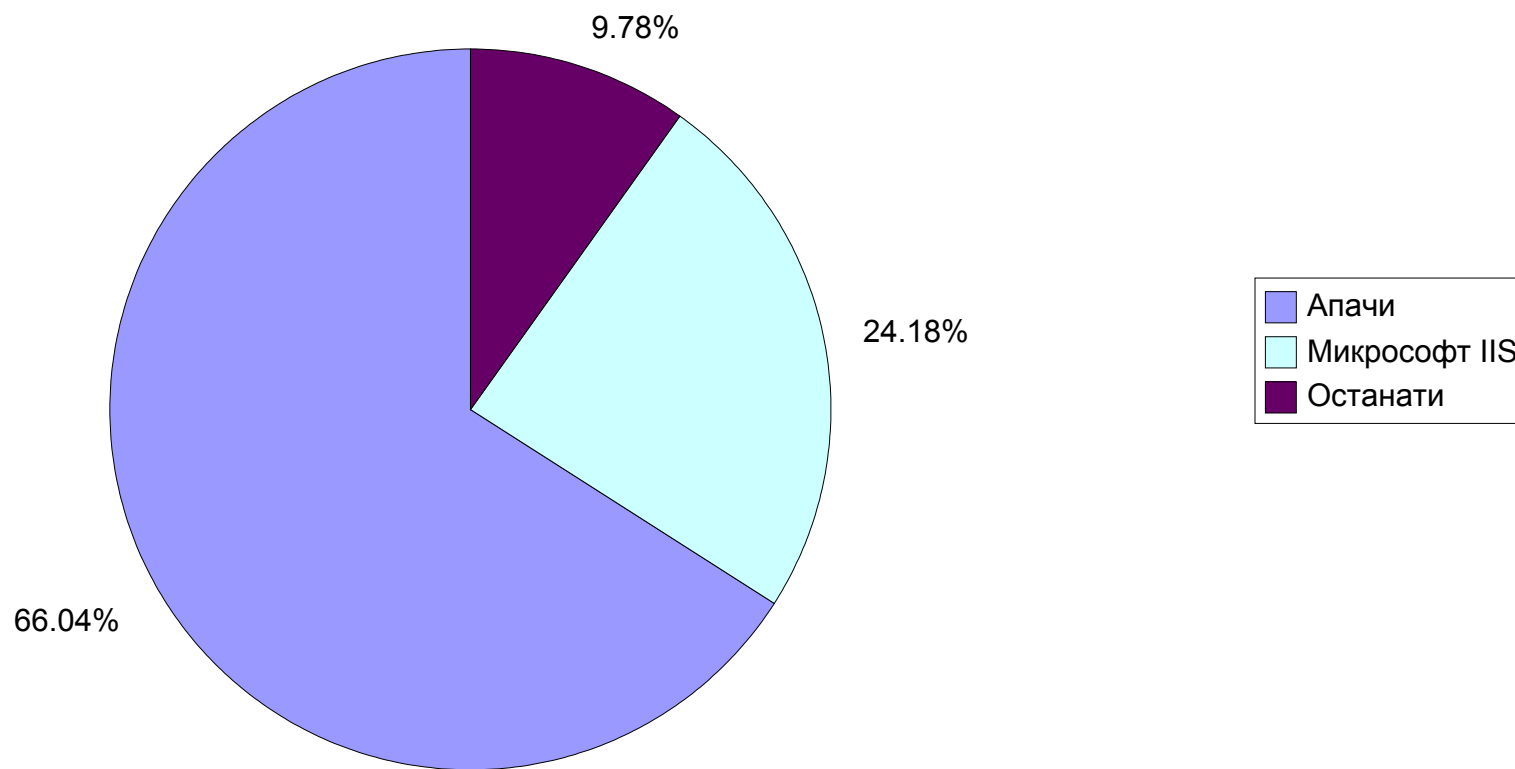
Се покажува дека ваквиот период кон софтверот
не е воопшто наивен.

Да ги видиме резултатите...

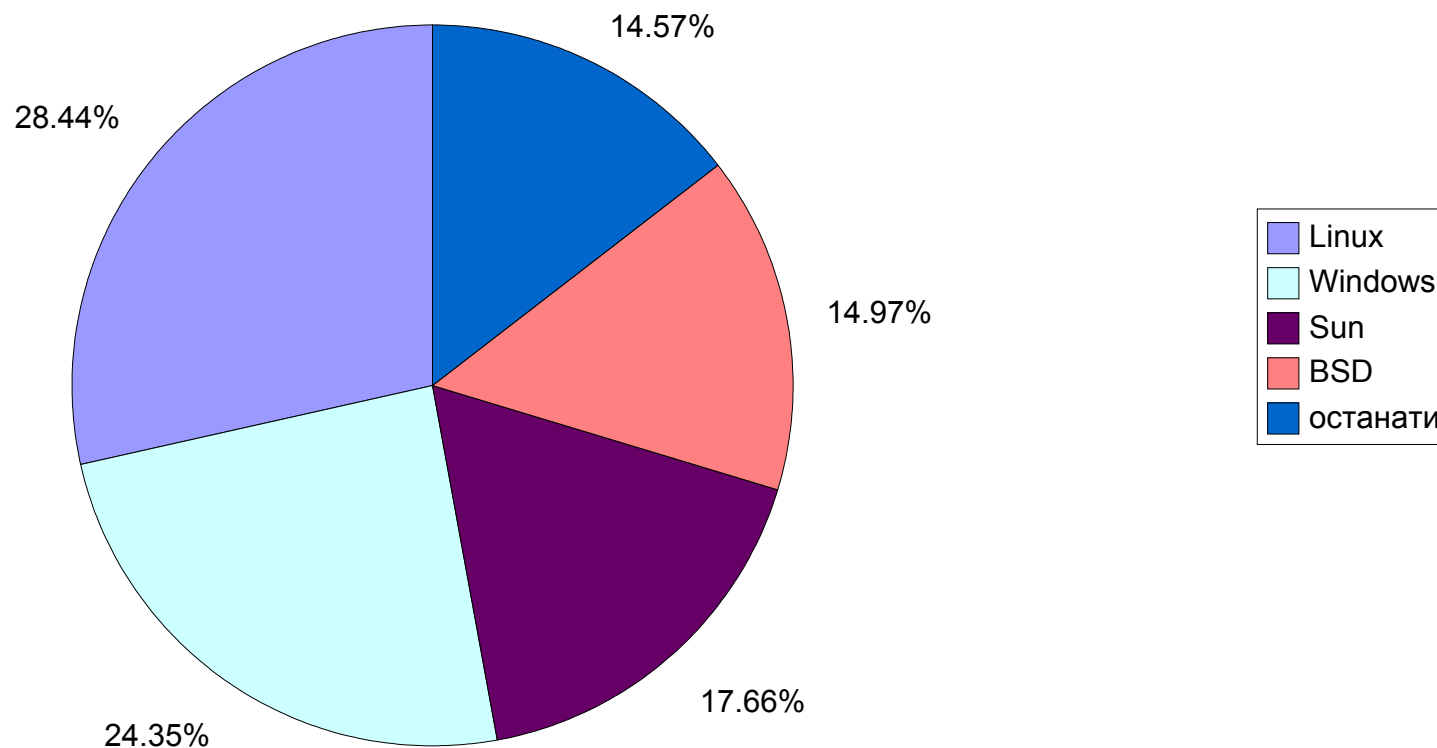
WWW работи на слободен софтвер

Пазарот на веб-сервери

Домени на Интернет според оперативен систем

Процент на домени по оперативен систем

Други предности на слободниот софтвер над затворениот

Според бројни истражувања, слободниот софтвер, генерално:

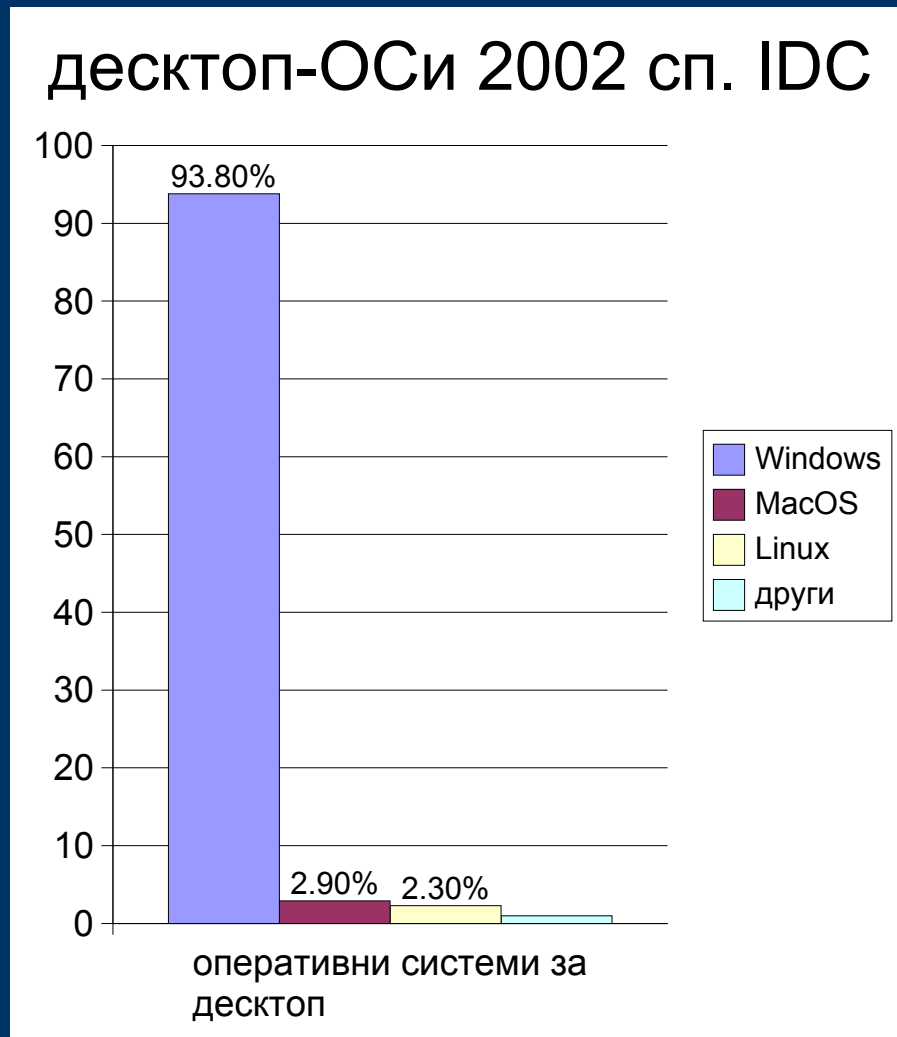
- Има ниска цена [често е бесплатен]
  - Е побезбеден
  - Е поотпорен
  - Има исти или подобри перформанси
  - Има помала вкупна цена на оддржување
  - Користи отворени формати
-
-

*Што е со клиентскиот
софтвер, десктопот?*

Мала застапеност на десктопот

- Непостоење доволно добар пакет на офис-апликации (word, excel, powerpoint, IE) до 2002
- Некомпатибилност на постоечките со (монополистичкиот) Microsoft Office

Нови трендови. Што е променето во последнава година?

- Достапен е клиентски софтвер, со барем еднакви можности како и микрософтовиот:
    - OpenOffice
    - Mozilla
    - KDE
    - GNOME
  - Овој софтвер одлично соработува со монополистичкиот :-)
  - Микрософт ги зголемува цените (воведувајќи нови шеми за лиценцирање за големите клиенти, базирани на претплата)
-
-

Нови трендови. Што е променето во последнава година?

- Светските влади сакаат отворени системи
    - Повеќе од 20 земји од Азија, Европа и Латинска Америка препорачуваат “open source” софтвер за своите служби
    - Вклучувајќи ги Кина и Германија
    - Вклучувајќи ја и Словенија, од неодамна
  - Големите компании преоѓаат на линукс:
    - IBM
    - Oracle
    - Sun
    - Novel
    - ...
-
-

Пауза од 30 секунди

Слободен Софтвер
Македонија

Кои сме ние?

Здружение на граѓани за промовирање на идејата на слободниот софтвер и отворените стандарди.

Формално конституирани во ноември 2002 г.

50 члена, дисперзирани низ Македонија,
главно (млади) компјутерџии

Со што се занимаваме?

- Промовирање на идејата на слободниот софтвер и сродни идеи
  - Локализирање на слободен софтвер – превод на софтверот на македонски
  - Информирање на јавноста за новостите во оваа област
  - Промовирање на идејата дека слободниот софтвер е вистинското решение за Македонија
-
-

Резултати

- OpenOffice е преведен на македонски
  - Mozilla е преведен на македонски
  - KDE е преведен на македонски
  - GNOME е преведен на македонски
  - Веб сајт, богат со содржини
  - Повеќе предавања и интервјуа, учество на саемот за компјутери и обука на службеници за користење на слободен софтвер
  - Контакти со сродни организации од околината и Светот
-
-

Актуелни активности

- Барање до Владата на РМ да ја отвори содржината на потпишаното писмо на намери со корпорацијата Микрософт и содржината на претстојните преговори за „стратешко партнерство“
- Подигање на јавната свест за истото прашање

Зошто сме против стратешкото партнерство со Микрософт?

Ние сме за легализација на софтверот и
почитување на авторските права.

Зошто сме против стратешкото партнерство со Микрософт?

Ние сме против употребата на затворени формати
(како Microsoft Word) во официјалната
комуникација на администрацијата со граѓаните.

Тоа ги принудува граѓаните да купуваат скапи
софтвери, односно ја оневозможува таа
комуникација.

Бараме употреба на отворени формати (како
XML).

Зошто сме против стратешкото партнерство со Микрософт?

Ние сме против купувањето на скап софтвер, кој ќе ја осиромаша Македонија за неколку милиони евра. Тука посебно мислиме на пакетот Microsoft Office.

Бараме наместо него да се користи компатибилниот **OpenOffice**, кој е барем еднакво моќен и е бесплатен, преведен е на македонски и работи и на оперативниот систем **Windows!**

Зошто сме против стратешкото партнерство со Микрософт?

Ние сме против партнерство со компанија која нема македонска верзија на своите производи; и против партнерство со компанија која не го признава идентитетот на нашиот јазик.

Впрочем, проблематично е дали воопшто во Македонија може да се продава софтвер кој не е на македонски.

Контакт

„Слободен софтвер Македонија“

info@slobodensoftver.org.mk

www.slobodensoftver.org.mk

Данко Илиќ

danko@on.net.mk
